

20. ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2013. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 2. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

 _____

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Županijskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Test se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju testa treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnoga slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u testovima i praktičnim radovima primjenjuje se *Popis geografskih imena* izrađen za potrebe natjecanja.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, osim u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo.

Za vrijeme testiranja ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio testa.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadaci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ FOTOGRAFIJA I POLITIČKE KARTE EUROPE.

- 3** 1. Na fotografijama su prikazani izvori i načini proizvodnje energije. Brojeve ispod fotografija upiši na priloženoj geografskoj karti Europe u kvadratiće onih triju država koje su među vodećima u svijetu po proizvodnji prikazanih oblika energije.

1

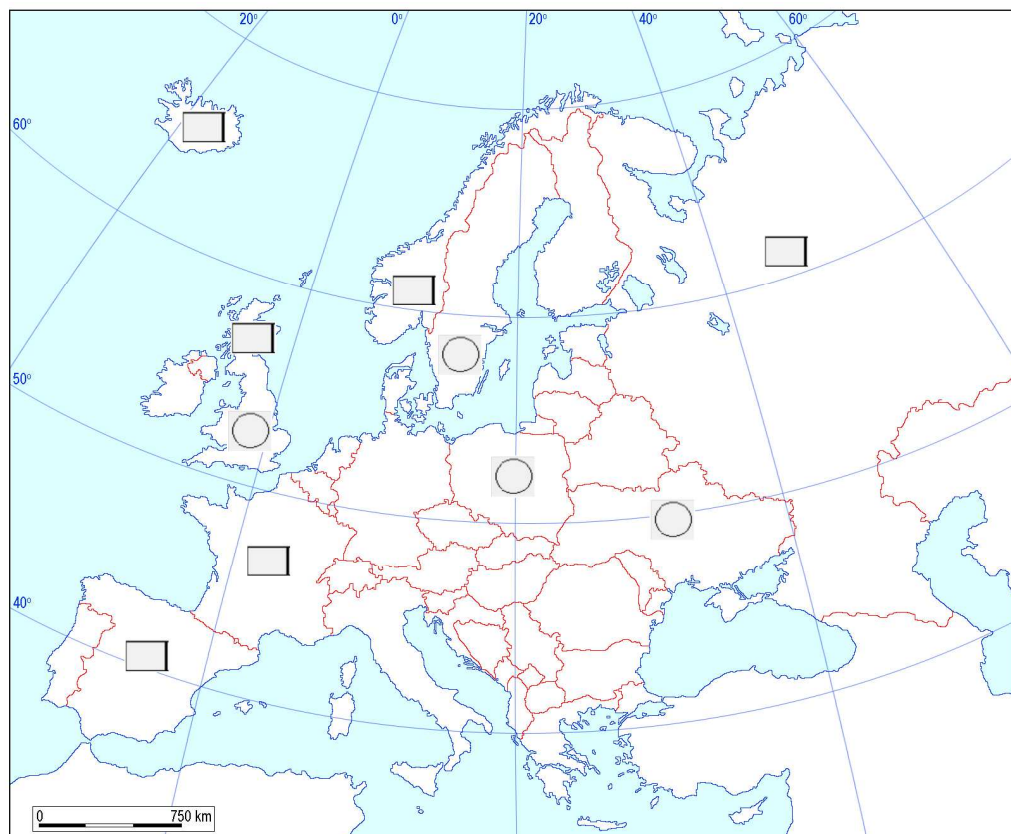

2

3

- 2** 2. Ime grada u kojem je sjedište OPEC-a je _____. Upiši na priloženu geografsku kartu slovo **A** u državu u kojoj se nalazi sjedište OPEC-a.
- 2** 3. Upiši na priloženu kartu slovo **B** u more u kojem su najvažnija nalazišta nafte i plina u Sjeverozapadnoj Europi. Ime tog mora je _____.
- 2** 4. Ime grada u čijoj je blizini izgrađena prva plimna elektrana u svijetu je _____. Upiši na priloženu geografsku kartu slovo **C** u zaljev u kojem se nalazi najstarija plimna elektrana.
- 2** 5. U odgovarajuće kružice na priloženoj geografskoj karti upiši slovo **D** u dvije države koje su u zadnjem desetljeću najveći proizvođači kamenog ugljena u Europi i među vodećima u svijetu.

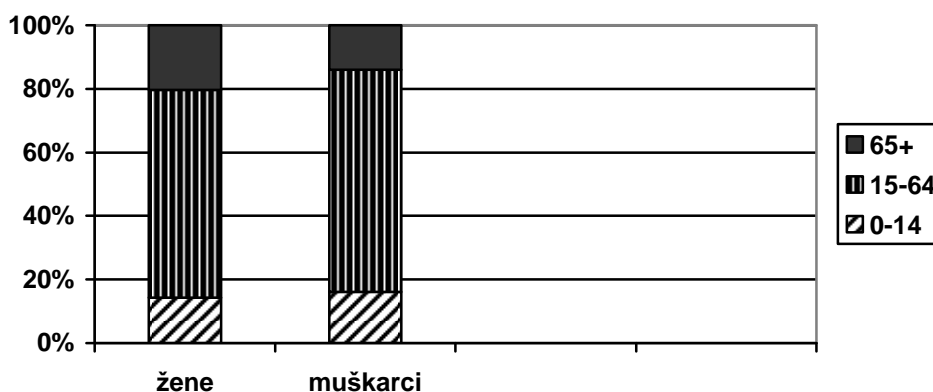
U SVAKOM OD SLJEDEĆIH SEDAM ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

- 2 ☐ 6. Koji su od navedenih prirodni čimbenici poljoprivredne proizvodnje?
a) prometna povezanost   b) godišnji hod padalina   c) okupljenost posjeda
d) zadružno vlasništvo   e) ekspozicija padina
- 2 ☐ 7. Za koje od navedenih gradova je karakterističan pravilni tlocrt?
a) kolonijalni latinoamerički   b) islamski   c) europski srednjovjekovni
d) helenistički   e) srednjovjekovni mediteranski
- 2 ☐ 8. Koji od navedenih gradova se nalaze u brojem stanovnika najvećem *ballungu* u Njemačkoj?
a) Düsseldorf   b) Stuttgart   c) Mainz
d) Dresden   e) Bonn
- 2 ☐ 9. Koji se od navedenih naziva koristi za *divlja naselja* na južnoameričkom kontinentu?
a) callampas   b) bidonvilles   c) squatters
d) kampongs   e) favelas
- 2 ☐ 10. Koje od navedenih prirodnih resursa ubrajamo u nemetalne rude?
a) boksit   b) šljunak   c) čelik
d) mramor   e) platina
- 2 ☐ 11. Koje se uljarice danas u svijetu najčešće koriste za proizvodnju biodizela?
a) kikiriki   b) suncokret   c) maslina
d) kokosova palma   e) palma uljarica
- 2 ☐ 12. Koji od navedenih geografskih prostora danas imaju stupanj urbanizacije niži od svjetskog prosjeka?
a) Australija   b) Azija   c) Latinska Amerika
d) Afrika   e) Europa

U SLJEDEĆEM ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA NAPISANIM PODEBLJANO I ODVOJENIM KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽI TOČAN POJAM I DOPUNI REČENICE.

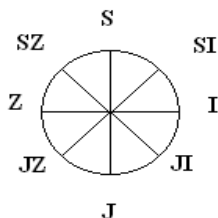
- 2 ☐ 13. Veći udio mladog stanovništva ima **muška** / **ženska** populacija, a glavni je razlog tome pojava u demografskom razvoju svijeta koju nazivamo

Manji udio starog stanovništva ima **muška** / **ženska** populacija, a glavni je razlog tome pojava u demografskom razvoju svijeta koju nazivamo

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ GRAFIČKOG PRILOGA I DOPUNI REČENICU.

2	
14. Podebljaj na crtežu smjer pružanja Via Cardo. Via Cardo jedna je od glavnih ulica karakteristična za prostornu strukturu antičkih _____ gradova.

U SLJEDEĆA DVA ZADATAKA DOPUNI REČENICE.

2	
15. Prema zadanim podacima izračunaj koeficijent starosti i indeks starosti u Švedskoj: broj stanovnika 2010. godine 9 000 000, udio stanovništva od 0 do 14 godina 17%, udio stanovništva od 15 do 64 godine 65%.

prostor za računanje

Koeficijent starosti je _____, a indeks starosti _____.

2	
16. Prema zadanim podacima izračunaj stupanj urbanizacije (na jednu decimalu) u Maleziji 2009. i očekivani broj stanovnika 2021. godine: broj stanovnika 2009. godine 27 000 000, broj ruralnog stanovništva 8 000 000, prosječna godišnja stopa porasta broja stanovnika 2,5%.

prostor za računanje

Stupanj urbanizacije Malezije 2009. godine _____.

Očekivani broj stanovnika Malezije 2021. godine _____.

U SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA DOPUNI REČENICE.

1	
17. Proces promjene ruralnog pejzaža koji se očituje u promjeni veličine zemljišnog posjeda, a uzrokovan je naglim porastom broja stanovnika u afričkim državama južno od Sahare, nazivamo _____.

1	
18. Ime monoteističke religije koja je danas prema broju sljedbenika druga po zastupljenosti u svijetu je _____.

- 1 19. Proces preseljavanja stanovništva iz matičnog grada u rubne dijelove gradske regije nazivamo _____.
- 1 20. Ime najstarijeg gradskog naselja osnovanog u Jugozapadnoj Aziji je _____.
- 2 21. Proces neselektivne sječe šuma i smanjivanje površina pod šumama na Madagaskaru nazivamo _____, a proces erozije tla koji je posljedica gubitka vegetacijskog pokrova nazivamo _____.
- 3 22. Prema zadanim podacima izračunaj ukupnu promjenu broja stanovnika i odredi podtip općeg kretanja stanovništva Sisačko-moslavačke županije 2011. godine: 1 486 živorođenih, 2 567 umrlih, 1 307 odseljenih i 266 doseljenih stanovnika.

prostor za računanje

Ukupna promjena broja stanovnika Sisačko-moslavačke županije 2011. godine je _____.

Nastavi li se isti trend prirodne i ukupne promjene broja stanovnika, u idućem desetljeću Sisačko-moslavačka županija imat će podtip općeg kretanja stanovništva koji je prikazan na dijagramu označenom slovom _____. Puni naziv tog podtipa općeg kretanja stanovništva je _____.

_____ prirodna promjena
_____ popis

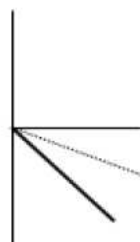
A)

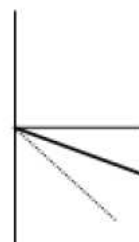
B)

C)

D)

U SVAKOM OD SLJEDEĆA TRI ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

- 1 23. Veći dio, gotovo 70% ukupne proizvodnje žitarica danas je namijenjen prehrani **ljudi** / **stoke**, a najvažnija žitarica u prehrani ljudi je **pšenica** / **riža**.
- 1 24. Kretanje stanovništva Zaprešića koje putuje na posao u Zagreb nazivamo **dnevnom** / **sezonskom** migracijom, a takav oblik kretanja stanovništva naziva se **prirodnim** / **prostornim** kretanjem stanovništva.

2

25. Brazil kao zemlja **kasne / rane** industrijalizacije danas ima u gospodarskoj strukturi stanovništva redosljed sektora djelatnosti **II-III-I/ III-II-I**. Pogoni Volkswagena u toj zemlji primjer su **horizontalnog / vertikalnog** povezivanja industrijske proizvodnje za koju je dominantan privlačni faktor **jeftina radna snaga / prirodni resursi**.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ FOTOGRAFIJE.

2

26. Dio angloameričkog grada prikazanog na fotografiji nazivamo _____. Taj dio grada obilježava velika koncentracija djelatnosti koje pripadaju _____ sektoru (upiši puni naziv sektora).

2

27. Prema zadanim podacima izračunaj (na jednu decimalu) udio stanovništva glavnog grada u ukupnom stanovništvu Hrvatske 2012. godine: ukupni broj stanovnika 4 300 000, broj stanovnika Zagreba 800 000.

Udio stanovništva glavnog grada u ukupnom stanovništvu Hrvatske 2012. je _____.

Naziv tipa urbanog sistema za kojeg je karakterističan takav udio stanovništva glavnog grada u ukupnom stanovništvu države je _____ urbani sistem.

prostor za računanje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE TABLICE.

2

28. Analiziraj tablicu i dopuni rečenice.

Ukupnu stopu fertiliteta koja osigurava jednostavnu reprodukciju stanovništva imaju države _____. Kako bi osigurale jednostavnu reprodukciju stanovništva vlastitim demografskim potencijalima, pronatalitetnu populacijsku politiku trebaju provoditi države _____.

Tab.1. Ukupne stope fertiliteta 2010. g.

država	TFR
Čile	1,9
Izrael	2,9
Paragvaj	3,0
Kuba	1,5

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ FOTOGRAFIJE I POLITIČKE KARTE SVIJETA.

- 3** 29. Upiši u tablicu odgovarajuće ime države, a u prostor na priloženoj karti pripadajući broj.

	Ime države	
Azijska država vodeća po ulovu i uzgoju slatkovodnih organizama (2008.-2012.)		Upiši broj 1 u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.
Europska država, uz Rusku Federaciju, vodeća po ulovu i uzgoju morskih organizama (2008.-2012.)		Upiši broj 2 u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.
Južnoamerička država vodeća po ulovu i uzgoju morskih organizama (2008.-2012.)		Upiši broj 3 u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.

- 2** 30. Naziv šume prikazane na fotografiji je _____.
Upiši na priloženu geografsku kartu slovo **Š** u državu koja ima najveću površinu šume prikazane na fotografiji.

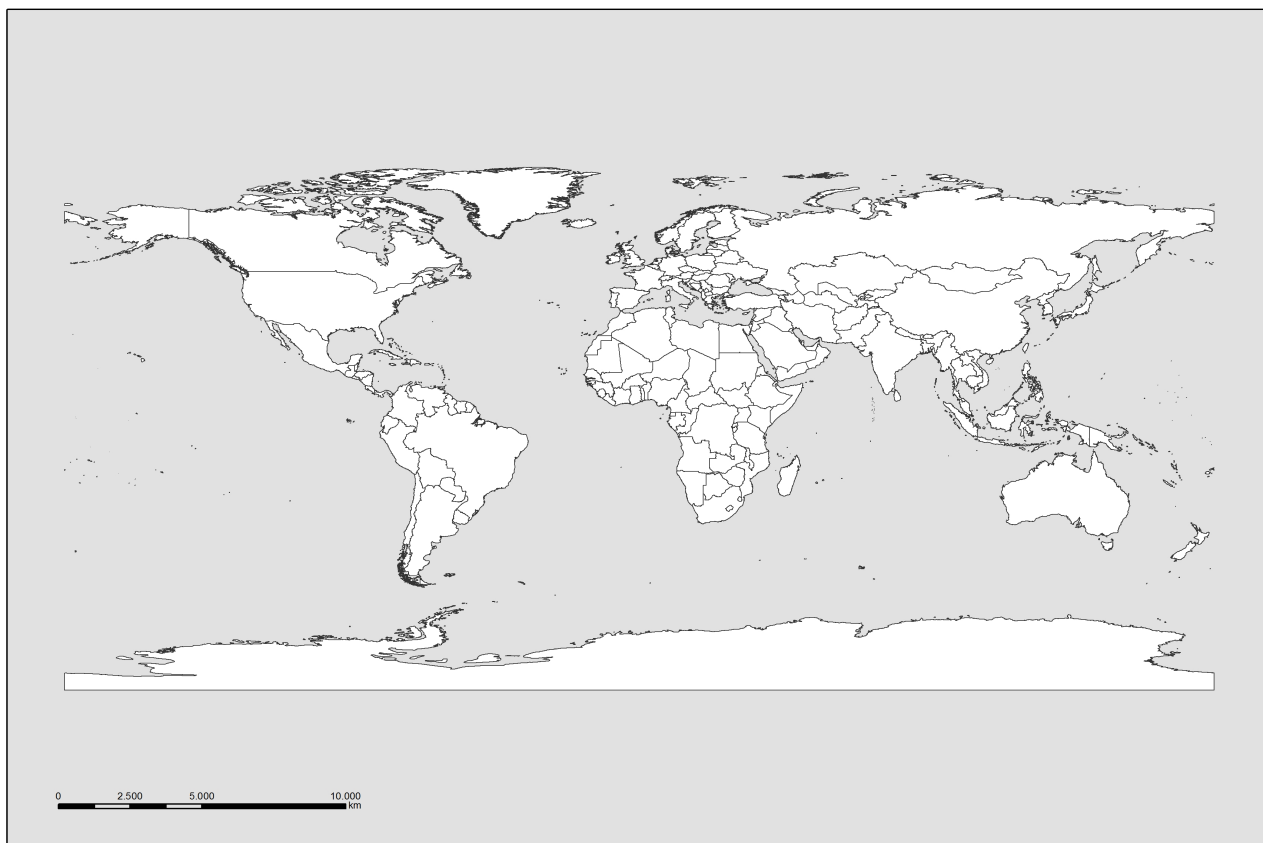

- 2** 31. Upiši u tablicu odgovarajuće ime države, a u prostor na priloženoj karti pripadajuće slovo.

	Ime države	
Država s najvećom površinom tropske kišne šume danas u svijetu.		Upiši slovo A u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.
Država u Aziji s najvećim površinama plantaža kaučukovca.		Upiši slovo B u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.

- 2** 32. Upiši u tablicu odgovarajuće ime države, a u prostor na priloženoj karti pripadajuće slovo.

	Ime države	
Država „domovina“ kave.		Upiši slovo C u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.
Država najveći proizvođač kakaa danas u svijetu.		Upiši slovo D u prostor te države na priloženoj geografskoj karti.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SAMO JEDNOG SLOVA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. U DESNOM STUPCU TRI SU POJMA VIŠAK.

3		33. Načine iskorištavanja zemljišta poveži s geografskim prostorom u kojem prevladavaju. _____ istočni dio Brazilskog visočja _____ središnja Azija _____ jugoistočna obala Španjolske	A) intenzivna tržišna poljoprivreda B) mediteranska poljoprivreda C) nomadsko stočarstvo D) ekstenzivna tradicionalna poljoprivreda E) plantažna poljoprivreda F) lovačko-sakupljačka poljoprivreda
3		34. Antička imena gradova poveži s današnjim imenima. _____ Varaždinske Toplice _____ Slavonski Brod _____ Cavtat	A) Epidaurus B) Sirmium C) Aquae Vivae D) Aquae Iasae E) Marsonia F) Ragusa
3		35. Poveži države sa rudarskim regijama. _____ Pilbara _____ Kirunavaara _____ Minas Gerais	A) Brazil B) Australija C) Švedska D) Norveška E) Peru F) Južna Afrika